

โรงพยาบาลสตึกบม.๑๐

วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)

หน่วยงาน งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ

ผู้จัดทำ

.....

(นางชลธิชา ฤทธิ์เรือง)

ตำแหน่ง พยาบาลงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

วันที่..... ๑๕ มิ.ย. ๒๕๖๖

ผู้ทบทวน.....

(นางเพชร คำแย้ม)

ตำแหน่ง ประธานองค์กรพยาบาล

วันที่..... ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๖

ผู้ทบทวน.....

(นายอภิญา วงค์แก้ว)

ตำแหน่ง ประธานองค์กรแพทย์

วันที่..... ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๖

ผู้อนุมัติ.....

(นายราเมศร์ อำไพพิศ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสตึกบม.๑๐

วันที่..... ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๖

โรงพยาบาลสตึกบม.๑๐	รหัสเอกสาร WI - IC - ๐๐๑ สำเนาเลขที่	
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ	พิมพ์ครั้งที่ : ๑ วันที่บังคับใช้ : ๐๗/๒๐๑๓	แก้ไขครั้งที่ : หน้า ๑ ใน ๖

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อระบายปัสสาวะให้ไหลสะดวก
๒. เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการคาสายสวนปัสสาวะ เช่น ภาวะติดเชื้อ ภาวะท่อทางเดินปัสสาวะแตกทะลุ เป็นต้น

ขอบข่าย

ผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสตึกบม.๑๐ ที่มีข้อบ่งชี้ในการคาสายสวนปัสสาวะ โดยครอบคลุมตั้งแต่การใส่สายสวนปัสสาวะ การพยาบาลผู้ป่วยขณะคาสายสวนปัสสาวะจนถึงการถอดสายสวนปัสสาวะ

นิยาม

การคาสายสวนปัสสาวะ หมายถึง การสอดใส่สายสวนปัสสาวะชนิดที่มีลูกโป่งอยู่ที่ปลาย (Foley's Catheter) ที่ปลอดเชื้อผ่านปากท่อปัสสาวะเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะและคาสายสวนไว้ โดยต่อกับถุงปัสสาวะแบบระบบปิด

เอกสารอ้างอิง

นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล. Best Practices in preventing CR-UTI. ใน : เอกสารการประชุมวิชาการ Best Practices to Improve Quality care for Hospital Infection Control. โรงแรมท็อปแลนด์ จังหวัดพิษณุโลก: ศูนย์บริการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ร่วมกับสมาคมพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ; วันที่ ๒๑-๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔

สุภาณี เสนาดิสัย, วรณา ประไพพานิช. การพยาบาลพื้นฐานแนวคิดและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพฯ : บริษัทจุดทองจำกัด, ๒๕๕๑

The US Centers for Disease Control and Prevention : CDC (๒๐๐๙) Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC). Retrieved April ๑๒, ๒๐๑๒ from http://cdc.gov/hicpac/CA-UTI_fast_Facts.html

โรงพยาบาลสตึกบม.๑๐	รหัสเอกสาร WI - IC - ๐๐๑ สำเนาเลขที่	
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การดูแลผู้ป่วยสายสวนปัสสาวะ	พิมพ์ครั้งที่ : ๑ วันที่บังคับใช้ : ๐๗/๒๐๑๓	แก้ไขครั้งที่ : หน้า ๒ ใน ๖

หน้าที่ความรับผิดชอบ

พยาบาล ทำหน้าที่อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจวิธีการรักษา ด้วยการใส่สายปัสสาวะคาไว้ และสอดใส่สายสวนปัสสาวะและให้การพยาบาลหลังการใส่สายสวนปัสสาวะคาไว้

วิธีปฏิบัติงาน

๑. อธิบายถึงความจำเป็นและขั้นตอนในการใส่สายสวนปัสสาวะให้ผู้ป่วยทราบ
 ๒. ล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยน้ำและน้ำยาฆ่าเชื้อ (Hibiscrub) หรือแอลกอฮอล์ล้างมือ (Hygienic Handwashing) ก่อนการจัดเตรียมชุดสวนปัสสาวะ
 ๓. เตรียมอุปกรณ์สวนปัสสาวะโดยใช้เทคนิคปราศจากเชื้อ
 - ๓.๑ ชุดทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก
 - ถุงมือสะอาดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Disposable gloves)
 - ผ้าปิดตา
 - สบู่ + น้ำ
 - ๓.๒ ชุดสวนปัสสาวะที่ปราศจากเชื้อ ประกอบด้วย
 - ชุดสวนปัสสาวะ (set catheter) ปราศจากเชื้อ พร้อมสารหล่อลื่น ชนิดปราศจากเชื้อ
 - สายสวนปัสสาวะปราศจากเชื้อ ชนิดมีลูกโป่งอยู่ที่ปลาย ๑ เส้น ขนาดเหมาะสมกับผู้ป่วย
เพศชาย	ขนาด ๑๔-๑๖ Fr.
เพศหญิง	ขนาด ๑๒-๑๔ Fr.
ผู้ป่วยสูงอายุ	ขนาด ๒๒-๒๔ Fr.
ผู้ป่วยเด็ก	ขนาด ๘-๑๐ Fr.
- ถุงมือปราศจากเชื้อ ขนาดเหมาะสมกับผู้สวนปัสสาวะ
 - น้ำยาปลอดเชื้อ (NSS)
 - กระบอกฉีดยาน้ำพร้อมน้ำกลั่นปราศจากเชื้อ ๑๐ ซีซี.
 - ถุงรองรับปัสสาวะระบบปิดชนิดปราศจากเชื้อ
๔. จัดสิ่งแวดล้อมให้มิดชิด และจัดท่านอนของผู้ป่วย ดังนี้
 - ๔.๑ ผู้ป่วยหญิงให้นอนหงายชันเข่า
 - ๔.๒ ผู้ป่วยชายให้นอนหงายราบ
 ๕. สวมถุงมือใช้ครั้งเดียวทิ้ง และทำความสะอาดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ด้วยสบู่และน้ำ ในกรณีผู้ป่วยไม่สามารถเดินเข้าห้องน้ำได้ ถอดถุงมือทิ้ง

โรงพยาบาลสตึกบม.๑๐	รหัสเอกสาร WI - IC - ๐๐๑ สำเนาเลขที่	
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ	พิมพ์ครั้งที่ : ๑ วันที่บังคับใช้ : ๐๗/๒๐๑๓	แก้ไขครั้งที่ : หน้า ๓ ใน ๖

๖. บุคลากรผู้ทำการสวนปัสสาวะต้องยึดหลัก standard precautions ได้แก่ สวมหน้ากากอนามัย, ถุงมือ ตามความเหมาะสม ทำความสะอาดมือด้วยน้ำและน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือแอลกอฮอล์ล้างมือก่อนสวนปัสสาวะ

๗. นำชุดสวนปัสสาวะวางที่ระหว่างขาผู้ป่วยใกล้บริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ เปิดชุดสวนปัสสาวะอย่างถูกต้อง เทคนิคปลอดเชื้อ (Aseptic technique) ในผู้ป่วยที่ไม่ค่อยรู้สึกตัวหรือไม่ให้ความร่วมมือ อาจเปิด ชุดสวนปัสสาวะบนรวางของ

๘. เทน้ำยา NSS ลงในถ้วยชุดสวนปัสสาวะที่มีสำลี เตรียมสายสวนปัสสาวะใส่ในถ้วยใบใหญ่ สวมถุงมือปราศจากเชื้อ หล่อลื่นสายสวนปัสสาวะด้วยสารหล่อลื่น ในผู้หญิงยาว ๑-๒ นิ้ว ในผู้ชายยาว ๖-๗ นิ้ว ระวังไม่ให้สารหล่อลื่นอุดรูที่ปลายสายสวนปัสสาวะ แล้ววางสายสวนปัสสาวะในถ้วยใบใหญ่

๙. ปูผ้าสีเหลี่ยมเจาะกลางคลุมบนอวัยวะสืบพันธุ์จนถึงหน้าขาโดยวางผ้าสีเหลี่ยมให้ซ้อนทับกับผ้าห่อชุดสวนปัสสาวะ

๑๐. ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ก่อนใส่สายสวนปัสสาวะโดยปฏิบัติดังนี้

๑๐.๑ ผู้ป่วยหญิง

- ใช้สำลีก้อนที่ ๑ เช็ดบริเวณหัวเหน่าไปยัง labia ด้านนอกใกล้ตัวผู้ทำลงมาถึงทวารหนักแล้วทิ้ง ห้ามเช็ดย้อนขึ้น แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ข้างที่ไม่ถนัดแยก labia ทั้ง ๒ ข้างออกจากกันพร้อมกับดึงรั้งขึ้นข้างบนเล็กน้อยค้างไว้

- มืออีกข้างหนึ่งใช้สำลีก้อนที่ ๒ เช็ด labia ด้านในใกล้ตัวผู้ทำ

- สำลีก้อนที่ ๓-๔ เช็ด labia ด้านนอกและในใกล้ตัวผู้ทำตามลำดับ

- สำลีก้อนที่ ๕ เช็ดบริเวณปากท่อปัสสาวะ

๑๐.๒ ผู้ป่วยชาย

- ใช้มือจับองคชาติยกขึ้นท่ามุม ๙๐ องศากับร่างกาย ในผู้ป่วยที่ไม่ได้ตัดหนังหุ้มปลายออก ให้ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ร่นหนังหุ้มปลายออกเพื่อให้เห็นท่อปัสสาวะค้างไว้ มืออีกข้างใช้ forcep คีบสำลีชุบน้ำยา NSS เช็ดบริเวณรอบปากท่อปัสสาวะเช็ดวนออกมาด้านนอก แล้วเช็ดจากปลายองคชาติ ลงมาที่ฐานองคชาติ ๔-๕ ครั้ง จนรอบองคชาติ โดยการเช็ดแต่ละครั้งให้ใช้สำลีก้อนใหม่และไม่เช็ดย้อนกลับขึ้นมา

๑๑. หยิบสายสวนปัสสาวะที่หล่อลื่นไว้แล้ว โดยจับห่างจากปลายสายสวนข้างที่จะใส่ประมาณ ๓-๔ นิ้ว ปลายสายสวนอีกข้างหนึ่งวางลงในถ้วยใบใหญ่ ค่อย ๆ สอดสายสวนปัสสาวะเข้าไปทางปากท่อปัสสาวะตามทิศทางของท่อปัสสาวะ ลึก ๓-๔ นิ้วในผู้ป่วยหญิง และลึก ๗-๘ นิ้ว ในผู้ป่วยชาย หรือจนกระทั่งเห็นน้ำปัสสาวะไหลออกมา

๑๒. ขณะใส่สายสวนปัสสาวะควรพูดคุยถามผู้ป่วยถึงการเจ็บปวด ความรู้สึกเหมือนอยากถ่ายปัสสาวะ ถ้าพบว่ามีแรงต้านขณะใส่สายสวนห้ามออกแรงดัน แนะนำผู้ป่วยหายใจลึก ๆ ยาว ๆ เพื่อให้กล้ามเนื้อหูรูดคลายตัว ถ้ายังไม่สามารถใส่ได้ให้หยุดทำและรายงานแพทย์ตามขั้นตอน

โรงพยาบาลสตึกทบทม.๑๐	รหัสเอกสาร WI - IC - ๐๐๑ สำเนาเลขที่	
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ	พิมพ์ครั้งที่ : ๑ วันที่บังคับใช้ : ๐๗/๒๐๑๓	แก้ไขครั้งที่ : หน้า ๔ ใน ๖

๑๓. เมื่อใส่สายสวนปัสสาวะอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง ใส่หน้ากากกันเลือดเชื้อเข้าลูกโป่งประมาณ ๑๐ ซีซี ขณะใส่ควรสอบถามอาการผู้ป่วยว่าปวดหรือไม่ ค่อย ๆ ดึงสายสวนออกจนลูกโป่งตึงกระชับและสายสวนปัสสาวะไม่เลื่อนหลุดออกมา

๑๔. ต่อสายสวนปัสสาวะเข้ากับข้อต่อถุงรองรับปัสสาวะด้วยเทคนิคปลอดเชื้อ

๑๕. ตรึงสายสวนปัสสาวะด้วยพลาสติกเตอร์ ในผู้หญิงให้ตรึงสายสวนปัสสาวะกับโคนขาภายใน ส่วนผู้ชายตรึงสายสวนปัสสาวะที่โคนขาด้านหน้าหรือหน้าท้อง

๑๖. จัดสายสวนปัสสาวะให้ลาดลงจากท่อปัสสาวะสู่ถุงรองรับปัสสาวะที่แขวนไว้ต่ำกว่าระดับกระเพาะปัสสาวะ

๑๗. ตรวจสอบปัสสาวะที่ไหลลงถุงรองรับปัสสาวะเกี่ยวกับ สี ลักษณะ จำนวน

๑๘. ทำความสะอาดมือด้วยน้ำ และน้ำยาฆ่าเชื้อ (Hygienic Handwashing) หลังใส่สายสวนปัสสาวะ

๑๙. ลงบันทึกเกี่ยวกับวัน-เวลา ลักษณะ จำนวน สีของปัสสาวะ รวมทั้งสิ่งผิดปกติต่าง ๆ ที่พบในแบบบันทึกทางการแพทย์ และรายงานแพทย์กรณีพบความผิดปกติ

๒๐. ระบุวันครบเปลี่ยนถุงรองรับปัสสาวะ ๒๘ วัน หรือเมื่อสกปรก,มีตะกอน,มีหินปูนเกาะ

ขั้นตอนการพยาบาลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ ปฏิบัติดังนี้

๑. อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องขณะคาสายสวนปัสสาวะ หรือแจกเอกสารวิธีการดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะแก่ผู้ป่วยและญาติ

๒. ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ (Normal Handwashing) ก่อนและหลังสัมผัสสายสวนปัสสาวะทุกครั้ง

๓. ดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะโดยใช้หลัก standard precautions โดยพิจารณาใส่อุปกรณ์ป้องกันตามความเหมาะสม เช่น ถุงมือ หน้ากากอนามัย เป็นต้น

๔. ยึดตรึงสายสวนปัสสาวะให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมและถูกต้อง ในผู้หญิงให้ตรึงสายสวนปัสสาวะกับโคนขาภายใน ส่วนผู้ชายตรึงสายสวนปัสสาวะที่โคนขาด้านหน้าหรือหน้าท้อง เพื่อป้องกันการเลื่อนและการตึงรั้งของสายสวนปัสสาวะ

๕. ตรวจสอบถุงรองรับปัสสาวะให้เป็นระบบปิดอยู่เสมอ อย่าให้มีรูรั่วที่อากาศ หรือเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมเข้าไปภายในระบบทางเดินปัสสาวะได้

๖. ผู้ป่วยที่ลุกเดินได้แนะนำให้หักหรือพับสายสวนปัสสาวะก่อนลุก และขณะนั่งหรือยืนให้ถือถุงรองรับปัสสาวะอยู่ต่ำกว่ากระเพาะปัสสาวะหรือต่ำกว่าเอวตลอดเวลา และไม่ให้อุปกรณ์สัมผัสกับพื้น พร้อมทั้งแนะนำให้ล้างทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกด้วยสบู่และน้ำอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง เข้า-เย็น ในผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก และบริเวณรูเปิดของท่อปัสสาวะด้วยสบู่และน้ำอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง เข้า-เย็น และทุกครั้งหลังถ่ายอุจจาระ

โรงพยาบาลสตึกทบม.๑๐	รหัสเอกสาร WI - IC - ๐๐๑	
วิธีปฏิบัติงาน	สำเนาเลขที่	
เรื่อง : การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ	พิมพ์ครั้งที่ : ๑	แก้ไขครั้งที่ :
	วันที่บังคับใช้ :	หน้า ๕ ใน ๖
	๐๗/๒๐๑๓	

๗. ผู้ป่วยที่รู้สึกตัวและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แนะนำและกระตุ้นให้ผู้ป่วยเคลื่อนไหวร่างกายบ่อย ๆ และระวังอย่าให้สายสวนปัสสาวะหักพับงอ

๘. ผู้ป่วยที่ไม่ค่อยรู้สึกตัว หรือ มีปัญหาเรื่องการสื่อสารต้องเฝ้าระวังเพื่อไม่ให้ผู้ป่วยดึงสายสวนปัสสาวะ เมื่อต้องการที่จะพลิกตะแคงตัวผู้ป่วยให้ย้ายถุงรองรับปัสสาวะไปข้างที่พลิกตะแคงตัวโดยขณะยกถุงรองรับปัสสาวะให้พับสายทุกครั้ง

๙. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไม่จำเป็นต้อง clamp สายสวนปัสสาวะ แต่ต้องดูแลให้ถุงรองรับปัสสาวะอยู่ต่ำกว่าระดับกระเพาะปัสสาวะเสมอ กรณีที่ไม่สามารถให้ถุงรองรับปัสสาวะต่ำกว่าระดับกระเพาะปัสสาวะอาจจำเป็นต้อง clamp สายสวนปัสสาวะ

๑๐. การเก็บปัสสาวะเพื่อส่งตรวจให้ใช้เทคนิคปลอดเชื้อ

๑๐.๑ ล้างมือด้วยน้ำและน้ำยาทำลายเชื้อ (Hibiscrub) หรือแอลกอฮอล์ล้างมือ (Hygienic Handwashing) ก่อนและหลังเก็บปัสสาวะ

๑๐.๒ กรณีต้องการตรวจวิเคราะห์ปัสสาวะ (Urine examination) หรือตรวจเพาะเชื้อ (Urine culture) ควรดูดปัสสาวะจากบริเวณ ampular ของสายสวนปัสสาวะด้วยเข็มปราศจากเชื้อขนาดเล็ก (No. ๒๓ หรือ ๒๔) โดยเช็ดด้วยน้ำยาทำลายเชื้อในระดับกลาง (intermediate) เช่น ๗๐% Alcohol

๑๐.๓ กรณีต้องการปริมาณปัสสาวะจำนวนมากเพื่อส่งตรวจ ให้เทจากถุงรองรับปัสสาวะโดยใช้เทคนิคปลอดเชื้อ

๑๐.๔ การเก็บปัสสาวะเพื่อส่งตรวจ ควรนำส่งห้องปฏิบัติการทันที หากไม่สามารถส่งได้ทันที ให้เก็บไว้ในตู้เย็นอุณหภูมิ ๔ องศาเซลเซียส เพื่อป้องกันการเจริญของแบคทีเรีย หากทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง ควรส่งตรวจภายในเวลา ๒ ชั่วโมง

๑๑. เทปัสสาวะออกจากถุงรองรับปัสสาวะด้วยเทคนิคปลอดเชื้อ เมื่อมีน้ำปัสสาวะประมาณ ๓/๔ ของถุง หรือในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้สำลีชุบ ๗๐% Alcohol เช็ดบริเวณรอบปลายเปิดถุงรองรับปัสสาวะ ก่อนเทน้ำปัสสาวะ ๑ ก่อน และหลังเทปัสสาวะ ๑ ก่อน

๑๒. เทน้ำปัสสาวะจากถุงรองรับปัสสาวะ โดยระมัดระวังไม่ให้ท่อเปิดของถุงรองรับปัสสาวะสัมผัสกับภาชนะรองรับปัสสาวะ

๑๓. บีบรูตสายสวนปัสสาวะ (Milking tube) ในผู้ป่วยที่ปัสสาวะเป็นตะกอนขุ่น มีหนอง หรือเลือดปนทุก ๒-๔ ชั่วโมง

๑๔. ดูแลหรือแนะนำให้ผู้ป่วยได้รับน้ำดื่มวันละ ๒๐๐๐-๒๕๐๐ ซีซี ยกเว้นผู้ป่วยที่ต้องจำกัดน้ำดื่ม หรืองดอาหารและน้ำทางปาก

๑๕. สังเกตและบันทึกลักษณะ สี จำนวนของปัสสาวะอย่างน้อยทุก ๘ ชั่วโมง

๑๖. ตรวจสอบสัญญาณชีพอย่างน้อยทุก ๑๒ ชั่วโมง

โรงพยาบาลสตึกทบม.๑๐	รหัสเอกสาร WI - IC - ๐๐๑ สำเนาเลขที่	
เรื่อง : การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ	พิมพ์ครั้งที่ : ๑ วันที่บังคับใช้ : ๐๗/๒๐๑๓	แก้ไขครั้งที่ : หน้า ๖ ใน ๖

๑๗. เปลี่ยนสายสวนปัสสาวะเมื่อมีการอุดตัน กรณีที่ต้องคาสายสวนปัสสาวะไว้นาน ๆ ให้เปลี่ยนใหม่เมื่อครบ ๔ สัปดาห์ ถ้าไม่พบหินปูนที่ปลายสายสวนครั้งต่อไปให้ลองเปลี่ยนเมื่อ ๖, ๘ สัปดาห์ตามลำดับ

๑๘. กรณีพบว่าถุงรองรับปัสสาวะสกปรกก่อนครบกำหนดเปลี่ยนถุงรองรับปัสสาวะหรือถุงรองรับปัสสาวะหรือสายต่อรั่วให้เปลี่ยนใหม่ทั้งชุด โดยปฏิบัติตามขั้นตอนการใส่สายสวนปัสสาวะตั้งแต่ข้อ ๑-๑๘

ขั้นตอนการถอดสายสวนปัสสาวะ ปฏิบัติดังนี้

๑. อธิบายให้ผู้ป่วยทราบถึงวิธีการถอดสายสวนปัสสาวะ เพื่อให้ผู้ป่วยให้ความร่วมมือ
๒. ใช้หลัก standard precautions ใส่อุปกรณ์ป้องกันตามความเหมาะสม เช่น ถุงมือ หน้ากากอนามัย
๓. จัดสิ่งแวดล้อมให้มิดชิด
๔. จัดทำให้ผู้ป่วยนอนหงายและปิดตาด้วยผ้าสะอาด
๕. ทำความสะอาดมือด้วยน้ำและสบู่ (Normal Handwashing)
๖. เตรียม Syringe สะอาด ขนาด ๑๐ ซีซี และภาชนะรองรับสายสวนปัสสาวะที่ถอดออก
๗. เตรียมชุดทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก และสวมถุงมือสะอาด (disposable gloves)
๘. ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกด้วยสบู่และน้ำ ใช้ ๗๐% Alcohol เช็ดบริเวณโดยรอบของทางเปิดสำหรับใส่น้ำกลั่นทำลูกโป่งไว้ และใช้ syringe ดูดน้ำกลั่นออกให้หมด ในกรณีที่ดูดน้ำกลั่นออกจากลูกโป่งไม่ได้ให้รายงานแพทย์
๙. ดึงสายสวนปัสสาวะออกด้วยความนุ่มนวล ไม่จำเป็นต้องบีบหรือหักพับสายสวนปัสสาวะ ขณะดึงแนะนำให้ผู้ป่วยหายใจลึกๆ ยาวๆ สังเกตปลายสายสวนว่ามีหนองหรือสิ่งผิดปกติหรือไม่ หากพบความผิดปกติให้รายงานแพทย์
๑๐. วางสายสวนปัสสาวะที่ถอดออกบนภาชนะรองรับที่เตรียมไว้
๑๑. ปลอ่ยปัสสาวะจากถุงรองรับปัสสาวะลงในขวดตวงปัสสาวะ
๑๒. เก็บสายสวนปัสสาวะและถุงรองรับปัสสาวะทิ้งลงในถังขยะติดเชื้อ
๑๓. ในกรณีที่ดึงสายสวนปัสสาวะไม่ออกหรือผู้ป่วยเจ็บมาก ห้ามดึงออก ให้รายงานแพทย์ ตามขั้นตอน
๑๔. ลงบันทึกเกี่ยวกับลักษณะ สี จำนวนปัสสาวะ วันและเวลาที่ถอดสายสวนปัสสาวะ
๑๕. ในรายที่ใส่สายสวนปัสสาวะใหม่ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการใส่สายสวนปัสสาวะคา ตั้งแต่ข้อ ๒ - ๑๘
๑๖. ประเมินความสามารถในการขับถ่ายปัสสาวะและลักษณะของปัสสาวะ ในระยะเวลา ๘ ชั่วโมงหลังถอดสายสวนปัสสาวะ (ในรายที่ไม่ใส่สายสวนปัสสาวะใหม่) ถ้าปัสสาวะไม่ออกให้รายงานแพทย์ตามขั้นตอนเอกสารแนบ ไม่มี

เครื่องชี้วัด

๑. อัตราการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะจากการใส่สายสวนปัสสาวะ
๒. อัตราการเกิดท่อทางเดินปัสสาวะฉีกขาด